

do P (Wrocław-Warszawa-Kraków, 1961—1970). Leta 1965 je bil v Varšavi prvi mednarodni kongres za slovansko arheologijo, kjer so sodelovali tudi predstavniki sorodnih ved (referati in diskusije so bili publicirani: *I Międzynarodowy Kongres Archeologii Słowiańskiej*, I—VII, Wrocław-Warszawa-Kraków, 1968—1971). Naloga *Malega slovarja* je posredovati vsa ta raziskovanja širšim krogom. Nesoglasja, do katerih je prišlo med naziranjem avtorjev, ki so sodelovali pri sestavljanju, je skušala redakcija kar najbolj omejiti. Stala je na stališču, da ni namen priročnega slovarja signalizirati različna mnenja — s čimer se gotovo ne bodo vsi strinjali — pač pa spremljati znanost, ki gre do novih odkritij in novih diskusij.

Na koncu so avtorji poskusili posredovati čitatelju tudi sistematičen organski pogled na célo staroslovansko kulturo, ki je v slovarju razcepljena na gesla. Snov so razčlenili na petnajst poglavij, ki so: Etnogeneza Slovanov (*W. Hensel*), Jezikovna oznaka staroslovanske čline (*J. Nalepa*), Zahodni Slovani (*L. Leciejewicz*), Vzhodni Slovani (*W. Szymański*), Južni Slovani (*Z. Hilczówna*), Naturalno gospodarstvo (*ista*), Osnove obrtniškega gospodarstva (*M. Dekówna*), Družbeni ustroj (*G. Labuda*), Začetki mest (*L. Leciejewicz*), Politični ustroj in pravo (*S. Russocki*), Religija (*J. Gaśowski*), Pismenstvo in literatura (*W. Swoboda*), Umetnost (*L. Kalinowski*), Mesto staroslovanske kulture v Evropi (*L. Leciejewicz*), Oris raziskovanja staroslovanske kulture (*A. Wędzki*).

Monika Kropiej

Congressus quartus internationalis Fenno-Ugristarum Budapestini habitus anno 1975. Redigit Gyula Ortutay. Pars I: Acta sessionum, curavit János Gyula. Budapest: Akadémiai kiadó 1975, 241 strani, 8°.

V zborniku so objavljeni referati s plenarne seje (A, B) ter predavanja iz štirih sekcij, namreč lingvistične (I 1—3), etnološke (II 1—3), arheološko-historične (III 1—3) in literarne (IV 1—2). Gradivo je bilo objavljeno pred kongresom, tako da so kongresisti lahko pripravljali diskutirali o žgočih problemih in projektih. Morda bo koga presenetilo, da pišemo o tem gradivu v arheološkem glasilu, vendar bi bilo vsa-

komur, ki bi knjigo prebral, jasno, zakaj. V delu je namreč dokaj doprinosov, ki stimulirajo tudi arheologa, in prav na te bi rad opozoril, medtem ko drugih ne bom omenjal.

(A) György Lakó obravnava uvodoma in načelno sestvda in pota fino-ugrijskih ved, etnolog Kustaa Vilkuna (B) pa v kratkem sestavku problem jezikovne, etnične in kulturne meje, problem, mimo katerega ne more tudi noben arheolog.

I 1—3. Tri filološke doprinose so napisali jezikoslovci B. A. Serebrennikov o prajeziku, Aulis J. Joki o afiniteti in interferenci v severni Evraziji, W. Schlachter o glagolu.

II 1. T. Bodrogi se je dotaknil družbenega ustroja fino-ugrijskih ljudstev, predvsem z vidika terminologije za sorodstvene stopnje (zelo važno za onomastične in pravne študije); 2. S. V. Ivanov se v svojem predavanju o tradicionalni umetnosti fino-ugrijskih narodov ukvarja tudi z ornamentiko in motiviko iz arheoloških obdobij od neolitika do železne dobe. 3. G. Szomjas-Schiffert piše o zgodovini in rezultatih fino-ugrijskega primerjalnega študija ljudske glasbe.

III 1. L. J. Križevska ja proučuje južne povezave uralskih kultur v obdobju mlajše kamene dobe z mezolitikom, in prilaga zanimiv kartografski poskus členitve teh kultur. 2. A. P. Smirnov obravnava nastanek proizvodnega gospodarstva in odnos Fino-Ugrov do tega pojava. 3. G. László oriše madžarsko naselitev in dogajanja pred njo. Pregled je sistematično razčlenjen v poglavja: zgodovinska raziskovanja, jezikoslovna, arheološka, etnografska, antropološka, zoološka, botanična, metalografska. Prispevek zaključí s kratko sintezo o madžarski zasedbi Panonske nižine.

IV 1. V literarni sekciji predloži B. Köpeczi pregled o literarni vedi v fino-ugrijskih študijah, 2. J.-L. Moreau pa razpravlja o vlogi folklore v literaturah fino-ugrijskih narodov.

Jaroslav Sašal

Forschungsstätten für Finnougristik in Ungarn. Redigiert von János Gyula und László Honti. Akadémiai kiadó, Budapest 1975, 165 strani, nekaj ilustracij, 8°.

Delo ima orientacijski značaj in izpolni vsa pričakovanja in vse želje, ki jih imamo, kadar se hočemo informirati

o srednjeveški arheologiji na Madžarskem.

Za primer, kako so posamezne enote sestavljene naj navedem Arheološki inštitut Madžarske akademije znanosti, čigar delo se razvija na treh področjih, prazgodovinskem, antičnem in srednjeveškem. Čeprav sta obravnavani tudi obe drugi torišči, je v knjigi upoštevano predvsem slednje. Podatki o ustanovi so nanizani po vrstnem redu najprej naslov (tudi poštni) in ime sedanjega ravnatelja. Nato zgoščen historiat razvoja od ustanovitve (pri čemer dobimo izčrpen vpogled v znanstveno-organizacijsko snovanje sosedov z obilo dobrih idej). Sledi oris dela, pregled glavnih in pomembnih izkopavanj, organizacije kongresov, na primer, veliki slavistični kongres 1971. leta v Szegeđu, s podatkom, da so predavanja objavljena v zborniku *Conférence internationale, à Szeged 1971. Les questions fondamentales du peuplement du Bassin des Carpathes du VIIIe au Xe siècle* oziroma leta 1973 kolokvij na temo »K zgodovini srednjeveških obrti«. Podatka o objavi teh predavanj seveda še ne prinaša, ker so izšla šele l. 1977 v delu *La formation et le développement des métiers au moyen âge (Ve—XIVe siècles). Colloque intern. . . . tenu à Budapest 25—27 octobre 1973*; delo na arheološki topografiji Madžarske (izšlo nekaj zvezkov, ki vključujejo

najdišča od prazgodovine do 16. stoletja) ter priprava na izdajo arheološkega pregleda Madžarske. Posebno težišče je na interdisciplinarnosti, posebej na sodelovanju s tistimi vedami, ki so za arheološko raziskovanje neposrednega pomena. Dalje, so navedena sodelovanja ter vključevanja v razne akcije na tujem. Navedeni so tudi strokovni pripomočki, s katerimi razpolaga inštitut (negativi, kopije, diapozitivi, dokumentacija z izkopavanj in topografije, osteološko gradivo). Izvemo tudi, da ima ustanova restavracijsko delavnico, fotolaboratorij in tehnični oddelek. Na koncu je pregled publikacij, predvsem serij, ki jih inštitut izdaja.

Po navedenem vzorcu so obravnavani tudi drugi inštituti akademije, ki so povezani s srednjeveško arheologijo in zgodovino, tako jezikoslovni, etnografski, muzikološki, zgodovinski, literarno-zgodovinski. Dalje so navedene univerze in razne visoke šole, ki so na ta ali oni način povezane s to tematiko, biblioteke ter zbirke in muzeji (slednjih skupaj 20).

Na koncu dela je abecedni pregled vseh madžarskih časopisov in serij, ki se kakorkoli dotikajo tovrstnega študija (z naslovi uredništva) ter seznam vseh strokovnjakov, ki se ukvarjajo s finougriško. Knjiga je izboren informativni priročnik.

Jaroslav Šašel

